

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

Ingyen mellékel: a „Méhészeti Közlöny“

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,

(„Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).

Ide küldendők a hirdetések, mindennemű melléletek, előfizetések és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Előfizetési felhívás.

Miért nem terjed az amerikai vesszők iránt a bizalom a nép között? II. Dezső Miklós.

A bárányok vérhasa. Tátray János.
Egy elhanyagolt gyümölcsöskert. Szász Lajos.

Kormányintézkedés.

A földmiv. minister intézkedése — új magyar bérlő osztály létesítése iránt.

Szakirodalom.

„Az amerikai szőlők a filloxera elleni védekezésnél.“ (Dr. Roboz Zoltán.)

Rövid szakközlemények.

Tapasztalatok a tejről. — Forrázott takarmány. — Itt a hernyószedés ideje. — A selyemhernyó új eledele. — Czitromsav, mint a tehéntej állandó alkatrésze.

Vegyesek.

A vetések állása. — Egyleti tagok figyelmébe. — A tojás konzerválása. — Az agyag használata. — A gazdák első teendője. — A bor rossz mellékze. — Megjelent a „Szőlészeti és Borászati Lap.“ — Zöldség a baromfiaknak télen. — A II. nemzetközi tenyészállatkiállítás. — Az állatorvosi ismételő tanfolyamra. — Az Emke földmívelési iskolája. — Szivar- és dohány esszencia. — Egy matematikus jubileuma. — Baross Gábor kitüntetése. — Külföldi kiállítások. — A magyar mérnök- és építész egyletben. — A zöld takarmánynak zombolyai.

Piaczi értesítő.

Előfizetési felhívás

az

„ERDÉLYI GAZDA“

általános mezőgazdasági hetilap

1892-ik évi folyamára.

Új évet kezdtünk. Reménnyel tekintünk ismét a jövőbe.

Az erdélyi gazdasági egylet továbbra is megajándékozta bizalmával az *Erdélyi Gazda* szerkesztőjét s ezt jövőre is meghagyta kiadásában.

Kettős és pedig nem könnyű föladatot ró ez a szerkesztő vállaira ezután is, úgy, mint a múlt évben: táplálni és fejleszteni szellemileg és föntartani anyagilag.

Mi erőnkhez képest ezután is elkövetünk mindent, hogy az *Erdélyi Gazdát* minden értelemben színvonalon tartsuk és bizunk Erdély művelt gazdaközönségében, hogy saját érdekeit fölfogva, önzetlen vállalatunkat úgy szellemi, mint anyagi támogatásában részesítendí.

Az *Erdélyi Gazda* iránya ugyanaz leend, mint volt a múlt évben: *kiválóan gyakorlati és fölöleli a mezőgazdaság minden ágát.*

Előfizetési ára:

egész évre 4 frt.

fél „ 2 „

Mutatvány-példányokat megkeresésre, egy egész hónapra át, készséggel és ingyen küldünk.

Kérjük az előfizetéseket mielőbb megtenni, hogy a nyomtatandó példányok iránt tájékozva legyünk.

Együttal arra is kérjük t. olvasóinkat, hogy ismeretkörükben lapunkat ajánlani s részére új előfizetőket szerezni sziveskedjenek, mert az anyagi eszközök gyarapodásával emelhetjük ennek beltartalmát.

Az Erdélyi Gazda
kiadóhivatala.

Miért nem terjed az amerikai vesszők iránt a bizalom a nép között?

II.

A sok tényező közül ezeket óhajtottam bevezetésül elmondani, ezek azon bajok, melyek a haladást a bortermelés följutása terén végzetlenül kockáztatják, hátráltatják a nemzetgazdaság megmérhetetlen kárára. Mert hiszen ha csak Baranyamegye 46.000 hold szőlőjét vesszük föl, a régi borárak mellett is 6—7 millió frt az évi nyers termés érték hiánya, ezt nem egy megye, de egy ország is megérzi, s ha hazánk 700 ezer hold szőlőjét vesszük föl, ugy 84—98 millió frt. nyers termés értéke fog hiányozni hazánkban évenként, úgy hogy ma mindenkinek legsürgősebb teendője volna, főleg pedig a jegyzőknek, papoknak, tanítóknak, kik közvetlen érintkeznek a néppel, hogy buzdítsák kísérletre, előadásokra való menetelre a népet, főleg pedig részéről az elért eredmények meg szemléltetésére valóságos népvándorlást rendelnek el adminisztratív módon is, mert olyan borvidék ma már nincs, hol amerikai vesszőültetvényen legyen direkt termő vagy ojtás — termés ne lenne. Legalább minden bortermelő községből 2—3 értelmesebb szőlősgazdát kirendelnék ilyen telepekre aug. hónapban, hogy az eredményt lássák s az otthon maradottaknak elmondják, mert egy ilyen szemle minden ferde híresztelésnek elejét venné, a bizalmat megszilárdítaná az ám. vesszőkkel való védekezés iránt.

A megyei gazd. egyleteknek igen-igen ajánlom, hogy legsürgősebb teendőik közé vegyék föl a sikeres telepek és ültetvények szemléjét évi rendes teendőik közé, sőt nem lenne hálátlan föladat, ha évenként az egyes községek, a

kisgazdák között jutalmakat tűznének ki a legjobb eredménnyel működő községi telepek és egyes gazdák között, mert a hol 1 polgár elkezdí s kísérlete után a sikert csak 100 tőken is a többi látja, ott visszatartóhatatlanul fog a telepítés tovább menni a legrövidebb idő alatt.

Ezen egyedüli módot tudom ajánlani, hogy a nép bizalma minél rövidebb idő alatt megszilárduljon, és vessen számot minden szőlőbirtokos azzal is, hogy hiába járja szőlőjét nem egy, de több szakközeg, mert folyton és minduntalan változó vinczelléréivel eredményt nem egyhamar ér el, de ha a környezetben levő nép sajátítja el a teendőket: ültetés, ojtás, helyes mivelet stb., akkor sokszorosán meg van könnyítve a védekezés, mert ugy sem a birtokos dolgozik, hanem a munkásosztály, s mikor környezetünkben a nép is át van hatva az által, hogy igen is lehet sikerrel ültetni, lehet ojtani, s az nem boszorkányság, akkor rövid pár év alatt fogjuk olvasni, hogy X. községben Y. polgár direkt termő ám. tőkéiről 10 hektoliter mustot szűrt, ojtványain 5 mét. mázsa szépen fejlett szőlője termett, ez hatással lesz, mert a mit egyik polgár megtehet, azt a másik se fogja kivihetetlennek tartani, ekkor következik az urak szőlője, mert hiába ültet most valaki 4 hold szőlőt ojtás alá, ha az egész megyében nincs több 2 ojtó embernél, de még ha ojtó ember akadna is, hol van, a ki mivelje, mert a régi hézagos mivelet móddal nem csak nem sokra, de éppen semmire sem megyünk. A szakközegek már ma sem győzik az oktatást, sőt ha minden megyének szőlőmunkás képző intézete (vinczellériskolája) lesz is az sem képes elég ojtó embert előállítani, nem százak, sem ezrek, de pár millió ember mivelet hazánkban a kiterjedt szőlőket, tehát ezek közül legalább a fiatalabbját kell mielőbb az ügynek megnyerni, megtanítani és főleg begyakorolni.

Általános bajnál általános iskolát kell tartani, csak ez segíthet.

Végül e pontra nézve csak azt mondom, hogy ha minél sürűbben és nagy tömegekkel az előadásokat látogassák és a sikeres termő telepeket a népek nagy tömegben való odavezetése által mutassák be az erre hivatottak, majd nem halljuk az elébb leírt sarkalatos félszavakat!

Részéről nem kihívólag, de igen szerényen ajánlom az ország bármely részéből is elfáradni a pécsi 10 kat. holdas ám. telep meg szemlélése végett, majd a Pécs melletti Patacs község (Szt. Miklós-hegy) határában való circa 7—800 állandó helyen való termő zöldojtvány megtekintését, egy-két év alatt több hold ojtványt mutathatunk föl. Pécs 3 éves telepe ez évben fél millió vesszőt produkált s termett 20 hektoliter Herbemont és Jacques bora alig 7000 tőkéiről, melyért 750 frt ígérve lett már.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított

Magyar általános kénsv., műtrágya- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénssavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: esontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt esontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot, kénssavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénssavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-olomzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Mindennemű

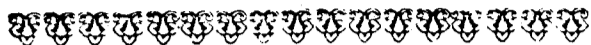
műtrágya.

THOMAS-SALAK.

Az lesz előttem a legderekből körjegyzőség, a melyik községeinek számos szőlősgazdájával jövő májusban a zöldjótási előadásán megjelenik. Hálás tér főszoigabirának, körjegyzőknek, papoknak, tanítóknak és a közbirtokosságnak híveik élén, az ilyen szemlékre vezetni a népet.

Alispán urak, kissé h'na alá nyulni a megye lakosságának, s hálás elismerés lesz a jutalom!

Desső Miklós.

A bárányok vérhasa.

Az e néven ismert betegség, meghülés vagy más hibás életrendi viszonyok, mint a rossz takarmányozás folytán származható tejrendellenességek, vagy legelőviszonyok következtében nem lép fel. Legfőbb szerepet e tekintetben az istálló tisztálansága játsza. Tény ugyanis, hogy a legtöbb juhászat ellető-istállóiban, a meleg fentartása és a trágya minőségének javítása végett az almot csak nagyon ritkán hordják ki és akkor sem alaposan, s talán még ritkábban történik, hogy a ganaj kihordása után a talajt fertőtleníti. Pedig kizárólag az istálló tisztátlan ságától függ a bárányok vérhasa.

A csak ritkán kihordott istállótrágya és ez uton a talaj piszkójában fészkel ugyanis azon mikroorganizmusok (baktériumok) ezre, melyek a vérhasat előidézik. Az első évek szórványos vérhas-esei is azt látszanak igazolni, hogy az említett baktériumok (ragályanyag) csak kis mennyiségben lehettek az istállóban jelen. E ragályanyag szaporodása ugyanis csak lassan történik, mert szaporodása az anyák előrehaladott vemhessége és a szopós bárányok korától feltételezett, míg ha a bárányok idősebbek, a baktériumok szaporodásukra jobbra elvesztették a kedvező talajt, de életképességüket a következő évre is megtartják. Ekkor aztán, a leelletést megelőzőleg, egyes anyáknál a nem teljesen zárt méhszájon át bejutnak az anyaméhbe és fertőzik a magzatot. Innen van az, hogy sok esetben a bárányok már betegen jönnek a világra. Más esetekben az anyaméhbe ugyan nem juthat be a ragályanyag, de lerakodik a külső szülőutakra, midőn is a magzat befertőzése az ellés alatt történik. Majd midőn már több vérhasban beteg bárány van az istállóban és a ragályanyag szét van huzrolva, az ellősanyák és az egészséges 1—3 napos bárányok között a betegek, mint ragályközvetítők szerepelnek; lehellezőkkel inficiálják az istálló levegőjét, ürülékükkel bepiszkítják a takarmányt, alomszalmát, a talajt, az ápoló személyzetet, tisztító eszközöket stb.

Tudva e szerint a betegség előidéző okát, az annak megszüntetésére irányuló törekvésünket mindenekelőtt a ragályanyag megsemmisítésére fordítsuk, hogy így a még egészségeseket a biztos megbetegedéstől megmenthessük.

Gondoskodnunk kell mindenekelőtt a betegek istállójától j) távol eső, külön kuttal bíró másik istállóról, hova a még le nem ellett és a még tökéletesen egészséges 1—3 napos báránnyal bíró bárányok áthelyezendők. Az áthajtást megelőzőleg ezen istállónak talaja szublimátos vízzel (1 gramm szublimátra 2000 gramm vizet számítva) alaposan felloccsoltassék, a rácsok, valamint minden istállóberendezés és szerszám, hasonló oldatu szublimátos vízzel letöröltessék és csak miután friss alom lett behordva, történhetik meg a mondott anyák és bárányok áthajtása, külön rekesztve a vemheseket a fiasoktól, úgy, hogy ezen elkülönítés későbbre is fennmaradjon. Mindazonáltal áthajtásuk előtt az állatoknak is át kell esniök némi fertőtlenítési eljárás. Készítsünk ugyanis langyos melegségi 10%-os karbolos vizes oldatot, melylyel szivacs, vagy tiszta vászonrongy segítségével az anyák nemző szervei (péra, tógyek), a czombok belfületei, a bárányok orra, ajkai letöröltessenek. A megtisztított részeknek megszáradása 5—10 percenél alig vehet több időt igénybe, mely után az áthajtás azonnal végrehajtandó.

A betegekkel érintkezett juhász, ha az áthajtott egészséges juhokkal szintén átmege, előzőleg alaposan megmosódjék, magára tiszta ruhát vegyen és a járvány elmúltáig óvakodjék

ujólag a betegekkel érintkezésbe jönni. Az új istálló felmelegítésére, az áthajtást előzőleg pár órával, abba néhány ökör, vagy kellő számú ló állíttassék.

A régi istállóban visszamaradt bárányok gyógyulását elősegíthetjük, ha az istállóban a szellőztetést kellően fentartjuk; ha abban sok trágya volna, azt kihordatjuk és a talajt szublimátos vízzel felloccsoltatjuk. Ugyanez szublimátos vízzel letöröltetjük hetenkint kétszer a rácsokat is, meghagyva egyuttal a betegekkel bánó juhásznak, hogy keze tisztán-tartására kellő gondot fordítson, nehogy ő legyen a ragály elhuzrolásának közvetítője.

Belsőleg a betegeknek betegségük kezdetén czélszerű ricinusolajat 2—3 adagban, adagonként egy evőkanálnyi mennyiséget kevés kamomillavirág forrázattal beadni. Ezután adagolható: *rhabarbara opium tinkturával*, adagonként az elsőből 0.5—1.0, utóbbiból 1.0—2.0 grammot naponta háromszor, mindenkor kamomilla vagy zilizgyökér-forrázattal, illetőleg főzettel vagy *sal cyllac taminnal*, mindenikből adagonként 0.3—0.5 grammot, naponta háromszor, kamomillaforrázzal, vagy félperczentes *Argent-Nitrikum* oldatot 3 óránként egy evőkanállal; megjegyezvén, hogy e gyógyszerek csakis állatorvos rendelkezésére kaphatók meg a gyógytárban.

Végre pedig biztosítok minden gazdát, hogy ha juhállót egész even át legalább is egyszer havonként alapos fertőtlenítésnek vetteti alá, a következő években bárányai között a „véres hasmenés“-t csak a multból fogja ismerni.

(„Köztelek.”)

Tátray János.

Egy elhanyagolt gyümölcsöskert.

Alig pár éve, hogy egy birtoknak leendő haszonbérője, az öt több évek hosszú során megelőzőt haszonbérőlőtől, a teljes birtok átvételkor, oly gyümölcsöst vett át, melyet addigi bérője borjuk legeltetésére szokott felhasználni — mivel állítása szerint — óta; semmi jövedelmet nem hozott.

A leltározás alkalmával, az öreg bérő így szólott ifju kollégájához, midőn a kert átvételére került a sor: „E gyümölcsfák minden évben virágoznak, de gyümölcsöt soha sem hoznak, mivel nagyon elvényültek.“ Az ifju csak elmosolyodott, mert nem akarta igaz nyilatkozatával idősbb pályatársát megsérteni, mivel ő egészen eltérő nézetből fogta fel a fák terméketlenségének okát. Az átvétel után — ha késő ősszel is, de hozzá fogott a fák törzseitől illő távolságban, 40 cm mélységben, keskeny körszancokat ásatni és a gyökerek egyharmad részét visszametszve, a visszametszett gyökreszeket a szancokban, egy részt felhígított trágyalével körül öntözni, más részt érett trágyával kevert jó földdel teletölteni és kellőleg beföldelni.

Azután a fák koronáit megritkította és tisztogatta, az oda nem illő nyers és száraz ágaktól, a fák tányérait jó mélyen felásatta és a tél folytán megtrágyáztatta, elzúllott kertészeit kijavíttatta.

A végzett munka pénzébe és sok fáradságába került az ifju bérőnek, de következményei meglepőek, mert a kert fái a következő őszi erőteljes színt váltottak és oly termést hoztak, hogy a termőfák ágainak egy részét föl kellett támogatni.

Ezen eljárás vagy mód szerint, sok elhagyott gyümölcsösön lehetne segíteni, csak egy kevés jóakarát és pénz kellene hozzájuk. Számos gyümölcsös tulajdonosának van lelkiereje, hiányzó érzekeivel évről-évre eltérni fái száradó ágakat és elnézni, miként merülnek ki fái a tápanyag hiányában.

És azon fák, melyek ifju termő erejükben zamatos gyümölcsössel és hús árnyal jutalmazták hajdani ápolóikat, most kérdőjelként, sötéten állanak a még zöldelő fasorok között, mert hangoztatni nem tádják: „Régi dicsőségünk, hol késel az éji homáiban?“

Ápoljuk és trágyázzuk gyümölcsfáinkat, mert azok majd bő terméssel és zamatos gyümölcsökkel jutalmaznak fáradozásainkat és reájuk fordított kiadásainkat. *Szász Lajos.*

Kormányintézkedés.

Magyar bérlo-osztály létesítése. A földmivelségi miniszter nagyszabású és fontos tervéről közöl hírt a „P Hírl“, mely ha való, századokra kiterjedő történelmi nevezetességű reformnak vetné meg alapját és a földmivelségi miniszter nevét arany betűkkel örökítené meg hazánk gazdasági történelmében. Elhatározott dolog ugyanis az említett forrás szerint, hogy a jelenleg néhány nagybérlo kezén levő állambirtokok bérleteinek lejártával ezen nagy kiterjedésű területek 200, 500, 1000 és 2000 holdnyi birtoktestekre osztassanak fel és az állam által a szegényebb középosztályhoz tartozó bérlo vállalkozóknak adassanak ki a kik azután a bérletet nemzedékről nemzedékre megtarthassák. A terv szerint első sorban arra fognak nézni, hogy végzett gazdák kapják meg a birtokokat, olyanok, kik állásba nem juthattak, de némi tőkével rendelkeznek, vagy pedig olyan tönkrement földbirtokosok, a kiknek sikerült még vagyonukból némi tőkét megmenteni. A bérletek kiadása körül a pályázók becsületessége, erkölcsi viselkedése, képességei és esetleg érdemei is figyelembe fognának vétetni. Ezen minden részleteiben helyesen átgondolt terv az állami latifundiumokat kivenné azok kezéből, a kik a birtokokat csak a meggazdagodás eszközeiként használták és nem tekintve azokat exisztenciájának, albérlokkal óriási jövedelmező üzletekre használták ki. *Bethlen* gróf már legközelebb megvalósítja ezt a hasznos eszmét és a szerint, a mint a nagy birtokok sorra lejárnak, ezen nagybirtokok kisebb szép gazdaságokká alakíttatnak át s miután ugy a pénzügyminiszter mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter is az ő tárcájukhoz tartozó uradalmak tekintetében a terv számára meg vannak nyerve, már néhány év leforgása után abba a helyzetben lehetünk, hogy hazánkban egy új, derék bérlo osztályt teremthetünk, mely a kisbirtokos gentryt felválthatna. E terv jelentőségének méltatására még visszatérünk.

Szakirodalom.

Szöleészeti irodalmunk újra egy becses munkával szaporodott. *Dr. Roboz Zoltán* jeles gazdasági írónk tollából hagyta el néhány nap előtt egy kötet a sajtót „Az amerikai szöle a *filloxera* elleni védekezésnél“ czim alatt.

A munka rendkívül becses adatokat tartalmaz különösen az egyes fajok ismertetése, művelése, alkalmazkodása a különböző talajokhoz stb. tekintetében.

Forrás számba megy a mű ama tanulmányoknak közlése által, melyeket a szerző abból az óriási anyag halmazból gyűjtött össze, mely a francziák kísérletei alapján az amerikai fajok adaptációjára (talajhozi alkalmazkodás) vonatkozólag a franczia irodalomban rendelkezésre állott. Sok talaj elemzést közöl, ismertetve egyuttal azokat az alany- és közvetlen termő fajokat, a melyek az illető talajon már sikerrel termesztettek. Végül az amerikai szöleművelés gyakorlatát tárgyalja. A 200 oldalra terjedő s 40 ábrával illusztrált mű ára kötve 2 frt. Megjelent mint hatodik munka a „*Borászati Lapok*“ kiadásában, Budapest, (Köztelek).

Rövid szakközlemények

— **Tapasztalatok a tejről.** A tej keletkezéséről minőségére és mennyiségére nézve érdekes tanulmányokat birunk *E. Bab Cock* ki sérleteiből, a ki erre nézve nézeteit a következően adja elő. A tej keletkezése nem a fejési idők közé esik, hanem leghatalmasabban abban az időben fejlődik, a midőn a fejés folyik. Azon izgatás, a melyet a fejés okoz és a melynek ekkor a mirigyeket és a csecsbimbókat kiteszszük, kihat a tehén egész szervezetére s főleg a

tej elválasztására. A rendes szokásoktól való legcsekélyebb eltérések, melyeket fejés közben tapasztalunk, egyszersmind a tejkiválasztás mennyiségére és a tej minőségére is befolyással vannak. Általában véve a zsirtartalom ilyen időben sokkal nagyobb változásoknak van alávetve, mint a mennyi a tej mennyiségével tapasztalható. Ezekre nézve különös fontossággal bírnak a következő befolyások. Először a tejelési időszak változtatása, vagyis a tejelési idő pontatlan betartása, másodsor a fejésnek módja, vagyis hogyha különböző emberek fejjék az egyes állatokat, harmadszor a fejésnél gyakorolt eljárás — különös tekintettel a csecsbimbók és a tőgy kezelésére, negyedszer az istálló berendezés, a tehén szomszédságának stb. megváltoztatása és mindazon körülmények, melyek az egyes fejések ideje között a teheneken tapasztalhatók és a tej mennyiségére befolyással nem bírnak, hogyha a tehenek a fejés előtt lecsillapodtak. Különböző természetű állatok ezen körülményekkel szemben különbözőképpen viselkednek. Ezek szerint a tehenekkel való jó bánás és azon mód, hogy a tehenek ugyszólván a legnagyobb nyugalommal tartassanak, egyedüli s elengedhetetlen követelménye a tehenek tejelő képességének emelésére és a tej minőségének egyenletes fenntartására. Természetesen ennek elérésére mindig a pontos időben kell takarmányoznunk és fejtenünk, még pedig lehetőleg mindig ugyanazokkal a fejjekkel. Az említett tudós véleménye szerint a tej minőségére sokkal nagyobb befolyással vannak a fönt jelzett körülmények, mint a mily hatással rá a különböző takarmányok bírnak.

— **Forrázott takarmány.** A forrázás főczélja az, hogy kemény, durva s így feletetésre kevésbé alkalmas takarmánymeket megpuhítsunk, s ez által azokat az állatok részére izletesebbé, kellemesebbé és könnyebben felvehetőkké tegyük. Az ily forrázott takarmány főleg szarvasmarhának lesz megfelelő, s ezek között is leginkább a tejelő és hizó marhának. Ha forró moslék áll rendelkezésünkre, ezzel lehet a forrázást legcélszerűbben eszközölni. A forrázott takarmánynak a hasas marhára nincsen káros befolyása, másrésztől azonban, mint pontos kísérletek tanúsítják, a leforrázás nem segítheti elő az emészthetőséget, csupán az izletességet fokozza, s így a marha szívesebben eszi azt. A forrázás főleg ott ajánlható, a hol kevés a szálas takarmány s a hol tehát kevésbé megfelelő durvább takarmányt is kénytelenek vagyunk feléltetni. Azt, hogy a forrázott takarmányhoz még vagdalt répát is keverjünk, nem igen lehet ajánlani, ámbar nem igen tehető fel, hogy ez annak tápértékét csökkentené.

— **Itt a hernyószedés ideje!** Nálunk a legtöbb helyen akkor fognak sokan, — ha egyáltalán hozzá fognak — a hernyók leszedéséhez, midőn azok téli álmukból felébrednek és kezdenek szétmászni. Ez nagy hiba; mert ilyenkor tökéletlen munkát végezhetünk már, a mennyiben a hernyók ehesebb része már enni-való után szétmászik, az üres, vagy félig üres hernyófészkek leszedésével pedig nem sokat használunk fáinknak; de ilyenkor sok is a tavaszi teendő. A gazda nem ér reá alaposan átnézni fáit, csak nagyjából kapkodja le a mi épen szemébe tűnik, aztán csodálkozik, ha fáit lerágnak a hernyók. Most, a midőn még jobban reá érünk, lassunk hozzá a hernyózáshoz és végezzünk alapos munkát. Allván ez abból, hogy leszedjük a *hernyófészkeket, a szembeötölön gyűrűs és gyapotas hernyók tojásait, a hernyó bábokat, a fán maradt leveleket, elrothadt és a fára száradt gyümölcsöket és ezeket mind szorgosan összegyűjtve égessük el; mert ezek mind kártékonyak.* A száraz levelekben is lehetnek elrejtve férgek, vagy azok tojásai; de lehetnek azokon ép úgy mint a fára száradt gyümölcsökön *kártékony gombák is, a melyek megint ellephetik a leveleket, gyümölcsöket, pusztítva a fa életerejét, termését és évről-évre jobban elszaporodva éreztetik kártékony hatásukat.*

— **A selyemhernyó új eledele.** Dr. Harz C. O. müncheni tanár azon felfedezést tette, hogy a selyemhernyó a *Scorzonera hispanica* nevű növény leveleivel is eltartható. E növény

sokkal igénytelenebb, mint az eperfa s mindenütt megnő; egyaránt tenyészik hegyes és sík területen. Ha a magját májusban elvetjük, ősszel már meglehetősen, következő tavasszal pedig gazdag levéltermést ad. A késői fagyok nem igen ártanak neki, minthogy nem valami kényes természetű növény.

— **Czitromsav, mint a tehéntej állandó alkotórésze.** Henkel Tódor azt állítja, hogy az oltóanyag utján nyert tejsavó czitromsav-tartalma, mi arra készítette, hogy megvizsgálja, vajjon a citromsav eredetileg a tej alkotórészt képezi-e, vagy pedig a kezelés alkalmával a tejnek már egyéb alkotórészeiből képződött volna. Az ez irányban eszközölt kísérletek, valamint a számtalan észleletek a tejkonzerveknél a czitromsavas méz kiválasztását egész bizonyossá tették, úgy, hogy a czitromsav egy szabályszerűen előforduló és állandó alkotórésze a tehéntejnek. A czitromsav eredetét kimutatandó Schabe kecskével etetési próbákat eszközölt, mely kísérletek kimutatták, hogy a tejnek czitromsava sem a takarmány-anyagban, sem pedig a növényevők beleiben az emésztési folyamat alatt feloldott cellulose, vagyis az ebből keletkező szerves savakból nem származott. Minden bizonynyal tehát a czitromsav a tejnek egy különleges alkotórésze, mely mint a tejmirigyek terménye tekintendő.

Vegyes közlemények.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot Erdélyben jan. 24—febr. 6-ig.** Az őszi vetések országgrészünkben különbözők, nagy átlagban azonban gyengék, nem bokrosak. Ujabbán ismét hótakaró alatt vannak. *Gazdasági munkálatok* A mennyire az utak állapota engedi, trágya- és fahordással foglalkoznak a gazdák; ezen kívül több helyütt a karókészítés, kukoriczamorzsolás van folyamatban. *Takarmány* tekintetében hiányt ugyan még sehol sem éreztek, a készletek azonban nagyon megfogytak; a széna és szalma néhol — nagy kereslet mellett — tetemesen megdrágult.

— **Egyleti tagok figyelmébe.** Kramer J. egeresi gipsz- és műtrágyagyáros egyletünk titkári hivatalához a következő levelet intézte: Az „Erdélyi gazdasági egylet” tekintetes titkárságának Kolozsvár. — Ismervén t. czim áldásos működését mezőgazdasági viszonyaink fejlesztése terén, bátorkodom b. tudomására hozni, hogy Egeresen nagyszabású műtrágyagyárat rendeztem be, mely a modern technika legújabb vívmányainak tökélyével van felszerelve és gyártmányaim úgy minőség, mint ár tekintetében a versenyt bármely más bel- vagy külföldi gyárral kiállják. Tudvalevő, hogy a műtrágya egyik leghatalmasabb eszköze annak, hogy a gazda a minden oldalról reá nehezede versenyével szemben megállhasson; a műtrágya ma a legfontosabb tényező a mezőgazdasági viszonyaink javítására. Bizalommal fordulok ennél fogva t. czimedhez, s meg vagyok győződve, hogy készséggel fogja gazdasági egylete tagjainak a műtrágya használatát ajánlani. A mellékelt árjegyzékben foglalt árakból azon rendelések után, melyek a gazdasági egylet közbenjárása folytán érkeznek hozzám, 10% árleengedést adok; azonkívül hajlandó vagyok azon egyleti tagoknak, kiket a t. czim e czélra javaslatba hoz, aratás utániig hitelt nyújtani, ezzel a műtrágyát hozzáférhetővé akarván tenni azon köröknek is, melyek nem képesek készpénzben vásárolni. A hitelezés váltó alapján történik 6% kamat fizetése mellett. Kérem jelen felterjesztésemet figyelembe venni, ezzel nemcsak a hazai iparnak fognak szolgálatot tenni, hanem annál nagyobbat t. egyletük tagjainak, kik nálam csakis jó minőségű, hathatós trágyát kapnak és e mellett olcsó árakban is részesülnek. Mindenemü felvilágosítással, valamint a fuvardíj nagyságával szívesen szolgállok. Tisztelettel Kramer J. — E levélre, melyet a t. egyleti tagok és

előfizetőink iránti figyelemből közlünk, felhívjuk gazdatársaink figyelmét.

— **A tojás konzerválása, bármilyen módszer szerint történik is, mindig a külső levegő elzárásán alapul.** Olcsó eljárás e tekintetben, ha megfelelő mennyiségű égetett gipszet vízben feloldunk és ebbe a keverékbe mártjuk a hosszabb időre elteendő tojásokat. A gyorsan megkeményedő gipsz céljának — a levegő teljes elzárásával — egészen megfelel, ha csak a gipszbe mártás előtt a tojás belsejében nem volt rothadást okozó gomba bezárva. Az így kezelt anyagot száraz, hűvös helyen kell elraknunk. Sokan a tojást olvasztott viaszba, vagy mézhabarcsba mártják. Az első eljárás jó, de drága, a második ellenben a tojásnak kölcsönzött különös mellékiz miatt elvetendő. Konzentrált vízű üveg oldat szintén megfelelő e czélra. Mielőtt a tojást este a folyadékba belémártottuk volna, 28—30"-ra meg kell melegíteni és többször lebuktatva a tojást, 10 perczig benne hagynunk. A kiszedett és megszáritott tojás ily kezelés mellett szép fényes külsőt kap. Jó a szalicilsav is, ha 50 grammot kevés borecsetben feloldunk és 1 liter vízbe tesszük. A tojásnak ebben az oldatban egy óráig kell állni, mikor is megszárittatván, szecska közé ládába bepakolható. Az ezen módszer szerint kezelt tojások 4 hónapig maradnak jók.

— **Az agyag használata medenczék, víztartók stb. kikenésére.** A víztartóknál stb. eddig az agyagot teljesen nyirkos és gyurható állapotban használták. Fraser, Aberdeenben (Amerika) számos kísérlet által arra a meggyőződésre jutott, hogy sokkal kedvezőbb eredményre lehet jutni, hogy ha az agyagot használata előtt megszáritjuk és porrá törjük. Évek hosszú során át tartott megfigyelések alapján Fraser azon meggyőződésre jutott, hogy az agyag nyirkos állapotban éri el kiterjedésének legmagasabb fokát és ekkor már nem vízhatlan, mert nyirkos állapotban a résekbe tömve, sokkal nagyobb térfogattal bír, mint száraz állapotban. Ezen tapasztalatra támaszkodva, használta Fraser a finomra tört agyagot az ilyen munkálatoknál, melylyel a réseket betömte. Midőn most az agyag megnedvesítették — az csak csekély mennyiségű vizet véve magába — kiterjeszkedik, úgy hogy a réseket tökéletesen vízmentesen kitölti és minél nagyobb a víznyomás a tartóban — az eddig tett kísérletek szerint — annál jobban és tartósabban tölti ki a réseket.

— **A gazdák első teendője.** Nincs fontosabb dolog a gazdaság összes tényezői és teendői közt, a takarmányfelék eltartásánál. A mindennapi életben naponta tapasztaljuk, hogy mily más oly gazdaság jövedelme és üzleti berendezése, melynek elégséges takarmánya van összes állatait egész éven át eltartani, olyannal szemben, mely már a tél beállta előtt vásárolt takarmányon tartja állatait. De a takarmányfelék eltartása nem is valami könnyű mesterség. Sokan vannak még mai gazdáink közt, kik a takarmányneműek eltartásának legújabb módjait eddig nem ismerik. Pedig annak ösmerete már-már nélkülözhetlenné kezd válni. „A Takarmányneműek mesterséges eltartása” című mű igen gyakorlati irányban bőven foglalkozik az összes takarmányfelék okszerű eltartási módjaival, különösen pedig a zöld lóhere, luczerna, csalamádé, rétifű stb. továbbá a gyökér és gumós takarmányfelék eltartási módjait részletesen tárgyalja. Foglalkozik a bevermelés, édes erjesztés, sajtolás stb. újabb módjaival. Szóval megismerteti a tudni vágyó gazdát mindavval, mi a takarmányfelék eltartási körébe vág. Maga a mű finom papíron nyomva, több csinos ábrával díszítve 124 nagyrétű lapon jelent meg s megrendelhető Kassán a szerzőnél. (Hreblay Emil Kassa Kovács-utca 6.) Ára fizetve 86 kr. f. b. kötve 1 frt 50 kr. Melegen ajánljuk a művet az érdeklődők b. figyelmébe.

— **A bor rossz mellékize.** Fialtal boroknál gyakori a kellemetlen mellékiz, a mennyiben a bor éppen úgy, mint a tej, nagyon hajlandó idegen szagot és izt kölcsönözni anyagok

felvételére. Különösen a forrásban lévő bor van ezen veszélynek kitéve. Így pl. a burgonya vagy zöldes pinczében helyezett bor különös nyers ízt kap, karbolsavval tisztított helyiségekben karbolsavra emlékeztető szagot fogunk rajta észrevenni és eger szagot a bor akkor kap, ha az erjedés alatt a pinczében kenyeret, friss zöldséget és hagymát tartunk. — A mustot e szerint tiszta és csupán csak bor eltevésére szolgáló pinczékbe tegyük. Ha kizárólagosan csak bor kezelésre szolgáló pincze nem állana rendelkezésünkre: egy erjesztő készülék használata mellözhetetlen. Az erjesztő készülék egy a bort a külső levegőtől teljesen elzáró, kétszer meghajlított csőből áll, melyen keresztül a szénsav egy vízzel telt tartályba kerül. Az erjesztő készülék semmi szín alatt sem mellőzendő ily esetekben, mert különben az egérszagot teljesen soha semmiféle derítéssel el nem távolíthatjuk. A vízahólyag, a faszén, a csontszén és más anyagok használata, a bor többszöri szűrése, a friss törkölyön való újabb erjesztés — mind eredménytelen eljárások, ha egyszer kellő elővigyázattal az erjesztés alkalmával nem voltunk. Hordótól eredt mellékzajt legsikeresebben távolíthatunk el, ha a bort friss seprőre öntjük s ezen hagyjuk egy ideig állani, míg kellemetlen ízét el nem veszítette. „H K”

— **Megjelent a „Szőlészeti és Borászati Lap”** folyó évi első száma változatos és dúsz tartalommal. Cikkei: A mult évről. Viszszapillantások a szerkesztő Maurer János tollából. — A borok fogyasztása. — Szőlészeti levél Békés-Csabáról. — Elmélet a földforgatásról — Tárca: A phylloxera és az életbiztosítás. — Az állandó „Szemle” rovat a borászati téren előforduló nevezetesebb mozgalmakat hozza. A venyige kereslet és kínálat című rovat használata az előfizetők részére egészen díjtalan. A „Vegyesek” alatt különféle hasznos tudnivalókat közöl. Találkozunk még vidéki levelezésekkel és irodalmi rovattal; nemkülönben élénk a „Kérdések és feleletek” rovata, mely minden szakbavágó kérdésekben nyitva áll az előfizetőknek. Végül jönnek a szerkesztői üzenetek és a hirdetések. A „Szőlészeti és Borászati Lap” megjelent Kassán, havonként háromszor, egész ivnyi terjedelemben s előfizetési ára egész évre csak 4 frt. E lap jelen számmal a 13-dik évfolyamba lépett s hazánkban az egyedüli önálló borászati szaklap, melyet t. olvasóinknak különös figyelmébe ajánlunk. Mutatványszámot kívánatra ingyen küldenek.

— **Zöldség a baramfiaknak télen.** Meleg ólakban tanyázó tyukok, mint tudjuk, télen át is tojnak. A téli tojások azonban a rendszer téli takarmányozás mellett nem oly izletesek, mint a nyáriak, főleg azért, mert télen nem kapnak zöldséget a tyukok. Ezen azzal segíthetünk, ha zsengén kaszált és gondosan szárított lucernát vagy lóherét gyűjtünk. Ezt meglocsoljuk télen át kevés langyos vízzel és megpuhulás után felaprítjuk és darával vagy liszttel keverve a baromfiak elé hintjük. Kisebb állomány mellett tápláló és a tojást elősegítő zöldséget nyerhetünk, ha lapos ládába homokot teszünk, ebbe zabot vagy árpát vetünk és kelően öntözve, a ládákat meleg helyre tesszük. A kihajtott zöldséget a magvakkal együtt kitepjük és a baromfiaknak adjuk, új vetésről gondoskodva folyton.

— **A II. nemzetközi tenyész-állatkiállítás f. évi szeptember 4—11-én fogják bécsben megtartani.** Az osztrák gazdasági egyesület, mely a kiállítást rendezi, kinevezte már a bizottságot és az még e hó folyamán össze fogja állítani a programot és szétküldi a bejelentési íveket. Közlebbi értesítést nyújt a gazdasági egyesület titkári hivatala (Bécs, I. Herrengasse 13. szám).

— **Az állatorvosi ismétlő tanfolyamra,** mely a m. kir. állatorvosi akadémiában f. hó 4-én megnyílt — 150-nél több állatorvos jelentkezett. A tanítás sikerének veszélyeztetése nélkül azonban 50 állatorvosnál többet felvenni nem lehetett. A földmívelési miniszter tehát elhatározta, hogy még ez évben, körülbelül szeptember hó elején, újabb ilyen tanfolyamot fog tartatni és azt jövőben évenként ismételtetni

szándékozik. A most folyamatban levő tanfolyam előadásai kiterjeszkednek a sebészet, belgyógyászat, állategészségügyi, endészet, gyógyszertanra és az állattenyésztés fontos és újabb mozzanataira.

— **Az Emke földmívelési iskolája.** Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter az Emke algyógyi földmívelési iskolájának megnyitását az idei tavaszra vette célba. Ez az iskola egyedüli lesz a maga nemében és nagy horderejű Erdélyre nézve. Székely fiukból előmunkás c. elédet fognak nevelni a középbirtokosság részére. A növényeket a székely vármegegyékből az E. M. K. E. veszi fel. Az egyesület még 40,000 frtot is ad a földmívelésügyi tárczának kölcsön az iskola berendezésére és felszerelésére. Ez lesz E. M. K. E. 106. intézménye után a nemzeti mozgalom legnagyobb alkotása.

— **Szivar- és dohányesszencia.** A régi világban csak lug-esszencia volt. Aztán jött a többi esszencia: puncs-, rum-, bor-, eczet-stb. esszencia. Most már van dohány- és szivar-esszencia is, ha ugyan igaz, a mit a Neckarzeitung ír. Szerinte egy német khemikusnak sikerült a dohányból kitűnő esszenciát előállítani. Ugyancsak ő a szivarhoz hasonló kis rudacskákat is készít, oly növényi anyagból, melynek keveréke az ő titka. Az esszenciába e rudat bele kell áztatni, elég erre néhány percz, a mig megszikkad s már meg van a szivar, kellemes ízű, aromatikus. A pipázók ugyanabból a növényi anyagból látják el magukat, megnevedvesítik az esszenciával, aztán pipába vele. A német khemikus azt hiszi, hogy esszenciája óriási feltűnést fog kelteni, mert a dohánymonopoliumnak halálos dőfést ad.

— **Egy matematikus jubileuma. Riese** Ádám, helyesebben Ries, volt az, a ki a nehézkes és alkalmatlan római számok helyett a mostani arab számokkal kezdett számítani, a mi azután a matematikában új korszakot nyitott meg, mert a római számok hosszadalmasságával nem lehetett nagyobb számműveleteket végrehajtani. Azelőtt egész asztalokat, nagy táblákat, rézdarabokat, köveket, borsót és babot is használtak a számműveletekhez. Ries az arab számokkal könnyen végezte mindazokat a számadásokat, melyek addig oly gyötrelmesek voltak. Most már tollal irt számokkal lehetett boldogulni s tényleg innen kezdődik a matematika tudományos fejlődése. Most van négyszáz éve, hogy Ries Ádám született.

— **Baross Gábor kitüntetése.** Baross Gábor kereskedelmi minisztert a kereskedelmi szerződéses létrejötté körül szerzett nagy érdemei elismerésül ő felsége a Lipótrend nagykeresztjének adományozásával tüntette ki. Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározás, a „Bud. Corr.” szerint, a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni.

— **Külföldi kiállítások. Filippopolban** ez évi szeptember hó 18-ától november hó 12-ig mezőgazdasági és egyszerűbb ipari gép-, szerző- és segédeszköz-kiállítás lesz, mely a hazai iparosoknak czikkeik bemutatására igen kedvező alkalmat nyújt és melyen való részvétel a kiállítandó tárgyak részére biztosított jelentékeny vám- és szállítási díjkezdvezmények által megkönnyítve van; a kiállítás magyar osztályának rendező bizottságánál (kereskedelmi muzeum igazgatósága, városliget, iparsarnok) közlebbi információk szerezhetők. — **A moszkvai villamosági kiállításra** vonatkozó bejelentések mintája a budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában (Tözsdeépület) megtekinthető.

— **A magyar mérnök- és építész-egyletben** Henffel Sándor felolvasást tartott „a vizgáz gyártásáról és alkalmazásáról.” A vizgáz vizgázoknak izzó széken való átvezetésekor keletkezik. A vizgáz használható világításra, fűtésre, gépek hajtására, vas- és aczel-olvasztásra, fémek hegesztésére. A világításhoz való alkalmazását egy készüléken gyakorlatilag bemutatta s utal arra, hogy e világítás körülbelül 60%-kal olcsóbb, mint a nálunk használatban levő kőszén-gázvilágítás. Körülbelül ugyanoly arányban ol-

csóbb mint motorikus erő, továbbá a fémek olvasztására való alkalmazásban, ennél fogva hivatva van a kisiparosoknak olcsó motorikus erőt adni. Hogy fűtésre előnyösen alkalmazható, mutatja az, hogy ugyanazon melegmennyiség gőzfűtéssel 28, kőszén-gázfűtéssel 15¹/₂, kályhakkal 12—8, vizgázfűtéssel pedig csak 6¹/₂ krajczárba kerül. A vizgáznak gyakorlati alkalmazhatóságát legjobban mutatja az a tény, hogy a praktikus amerikaiak gázgyáraik egyharmad részében vizgázt gyártanak.

— **A zöld takarmánynak zombolyai módon való eltevését és feltakarmányozását** *Benkő Mihály* jószágigazgató ur és az erdélyi gazdasági egyesület tagja, a helyszínen — Zombolyán — tanulmányozván, egy pár nap előtt érkezett onnan haza. Arról nem akarunk ezuttal szólni, hogy *Benkő* ur azzal, hogy ezen korszakot alkotó s hozzá magyar találmányon alapuló takarmány eltevési és etetési módnak a gyakorlatban való szemlélése és megismerése végett, télviz idején, költséget és fáradságot nem kimélve, Zombolyára a nagy utat megtenni nem sajnálta, még jobban bebizonyította, hogy az ujkor haladni és folyton többet tudni vágyó gazdája, a ki tudja azt, hogy ma már more patrio, gazdaságot jövedelmesen vezetni és kezelni nem lehet; hanem csupán fölemlíteni kívánjuk, hogy a zöld takarmánynak zombolyai módon való eltevésének sikeréről s arról, hogy az állatok azt mennyire szerelik s mily jó kondícióban vannak tőle, elragadtatással beszél. Hogy pedig a takarmánynak kitűnő voltát másokkal is megismertesse, egy kis adag zabos búkkönyt és ugyanannyi csalamádét hozott magával, melyeket az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalában deponálván, annak kitűnő voltáról magunk is személyesen meggyőződünk és itt bárki is megtekintheti. Igéretét birnk *Benkő* urnak, hogy ezen takarmány eltevési egész eljárását, szerzet tapasztalatai alapján, lapunk hasábjain ismertetni fogja, melyért a midőn mi előre is meleg köszönetünket nyilvánítjuk, egyuttal már most felhívjuk arra olvasóink figyelmét.

— **A burgonya phitoptora, vagyis peronospora infestansról.** Paulssen nassengrundi birtokos érdekes közléseket tesz a nemet szaklapokban. Ő ugyanis azt állítja, hogy ez a baj már évek óta fenáll, csak hogy a gazdák nem vették észre, mert az feltűnő volt, hogy éveken át a burgonya lombja elvesztette üdeségét már augusztus közepén, augusztus végén, holott a későn érő burgonyák sokszor szeptember végeig is zölden maradnak, ha peronospora által meg nem lepetnek. A gazdák azt hitték, hogy ezen hervadás az érésnek a jele és hogy a burgonyák korábban érnek. Paulssen most figyelmezteti a német gazdákat arra, hogy ez állandó baj. Így az, valószínűleg állandó vendég lesz az európai kontinensen. Figyelmeztetjük gazdáinkat, hogy egyelőre próbaképen meszes gáliczoldattal permetezzek burgonra-területeiket s akkor meg fognak győződni arról, hogy a phitoptora tényleg jelen van-e és hogy ártalmára s mennyire ártalmára a burgonya-termésnek.

— **Faiskolai teendők Februárban.** Szép napfényes időben a fiatal oltványoknak metszését megkezdjük. A törzsön ejtett sebek bekenésére legjobban a következő hideg folyó viasz: 1/2 kiló közönséges erdei fenyőszurkot felolvasztunk, ehhez egy kanálnyi tisztított lenolajat adunk, mihez 9 deka-gramm felmelegített spiritust (spiritus rectificatissimus) töltünk, az egészet jól összekeverjük és széles száju üveg- vagy bádogszellencékben légmentesen elzárjuk. Oltó galyakat most már okvetlenül szedetnünk kell, de csak olyan fákról szedessünk, a melyek már termést hoztak, hogy a fajok valódisága kétségtelen legyen. Az alma- és körténél a téli ojtást végeztetjük és az oltott törzsek gyökerét felhígított agyagföldbe mártogatjuk, az így elkészített törzseket pedig kiültetésig a hidegtől védett pinczékbe vagy vermekbe helyezük. Egres, ribiszke, birsalma dugványokat szedünk és kiültetésig árnyékos helyre, földdel betakarva eltezzük.

A széles szarvgyűrűk. Már régi idők óta szokásban van, hogy a tehének életkorát a szarvak tövével látható csavarodások (szarvgyűrűk) után szokták következtetni. Ez azonban csak olyan keresztlevél, a melyen niúcsen stempli — vagyis nem egészen hiteles. Mert ezen szarvgyűrűk nem egyformán szélesek s nem ritkán egyik másik szélesebb szarvgyűrű azt is jelenti, hogy a tehén egy évi üzedést elmulasztott s csak két évben hozott egy borjut. A mely teheneknél tehát ilyen szélesebb szarvgyűrűket találunk ott bátran feltehetjük, hogy hajlandóságuk van egy-egy évet elpauzálni s nem lehet náluk a rendes évi borjazásra számítani.

A kávéalj haszna. A legtöbb háznál azt lehetett eddig tapasztalni, hogy a kifőzött kávéaljat (Kaffee-Satz) a leánderoknak adják trágya gyanánt; máshol meg a köpöládában pótolja a fehér homokot. Tudunk mi egy harmadik módját is a hasznosításnak, ha t. i. azt a baromfiak eledele közé keverjük. Amerikában megejtett kísérleti figyelések után azt tapasztalták, hogy a kávéalj kitűnő hatással van nemcsak a táplálkozási szervezetre, hanem az idegek ingerlése által a tojásra hajlamot nagyban előmozdítja. Lehetetlenséget nem látunk a dologban s így annak megkísérlését bátran meg is ejthetjük. A fő dolog a gazdálkodásnál pedig mindig az marad, hogy semmit se engedjünk kárba veszni.

Magyar borok Amerikában. Mint ismeretes a magyar boroknak jó hírnevét Amerikában az utóbbi években nagy mértékben csorbították egyes borhamisítók, a kik magyar borok czégére alatt élvezhetetlen hamisítványokat hoztak forgalomba. Az orsz. központi mintapincze, a melynek feladatai közé tartozik, hogy különösen a külföldön emelje a valódi és fajtiszta magyar borok renomméját, a mult évben az amerikai Egyesült-Államokban és Kanada területére, New-Yorkban vezérképviselőseget szervezett, a mely most már ügynökségei útján az Egyesült-Államok nagyobb városaiban a közönséget kezdi megismertetni a mintapincze boraival és egyuttal hathatósan ellensúlyozni törekszik a magyar borokkal elkövetett üzelmeket. Az amerikai vezérképviselőseget legutóbb is közel 45,000 frt értékű bort rendelt meg egyszerre a mintapinczéből, bizonságául annak, hogy a tisztán kezelt, jó magyar boroknak Amerikában lehet kelendőséget szerezni. A megrendelés jó részét finom borok képezik, a melyek ily minőségben Magyarországon is kevésbé kaphatók. Az orsz. központi mintapincze borainak Északamerikában való elterjedése annyiban is örvendetes, mert ezen az uton legsikeresebben lehet majd megakadályozni, a magyar borok rovására elkövetett üzelmeket.

Melyik olcsóbb? Ezt kérdezi rendszeren a legtöbb ember, midőn valamit venni szándékozik. Ezt a kérdést teszi fel magának igen sok gazda is a vetés idejének közeledével, mielőtt a szükséges magot megrendeli. Lapunk nagyszámu gazda-olvasói iránt való figyelemből szivesen szolgálunk e kérdésre felelettel, mely csak úgy szólhat, hogy a legolcsóbb az, a mi legjobb, mert minél jobb a mag, annál jobb termést ad. A ki tehát olcsón akar venni, az olyan czéghez forduljon, a mely a legjobb árut szállítja. Ilyen czégnek ismerjük Mauthner Ödön magkereskedőt Budapesten, a kinek nevét különben az ország határain túl is jól ismerik s a kinek üzlete éppen feltétlen megbízhatóságánál fogva minden irányban oly nagy mértékben kiterjedt, hogy méltán sorolhatjuk az ó- és újvilág legelsőrangú magkereskedéseivel egy osztályba. Magvainak feltétlen megbízhatóságáról magunk is többször meggyőződve, szivesen ajánljuk a tavaszi vetés közeledtével a termelő közönség figyelmébe. (Beküldött.)

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legújabb jelentés. Buza — 11 frt 05 kr. Rozs 70—72 kg. 9 frt 85 kr. — 10 frt 10. Árpa 60—66 kg. 6 frt 10 kr. — 8 frt 30 kr. Zab 39—41 kg. 6 frt 10 kr. — 6 frt 50 kr. Tengeri 73—75 kg. 5 frt 50 kr. — 5 frt 60 kr.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az „Erdélyi Gazda” számára. Egrész az enyhébb időjárás következtében, de különösen mert a tavaszi vetéstől már csak kis idő választ el bennünket, e héten az összes magfélék forgalmában növekedő élénkség tükröztet.

Vörös lóherét egy a fővárosban, valamint a vidék állomásain is egyaránt nagyon keresik kivitelre, olyannyira, hogy ha már eddig minden készletet fel nem vásároltak, bizonyára rövid idő múlva összeveszik. A valóban öregszeműnek nevezhető minőségű lóhere termelőnél már épenséggel nem található, ily minőségűekért tehát árt immár nem is jegyezhetünk.

Luczerna, nevezetesen világos és öregszemű iránt rendkívül nagy az érdeklődés, azonban hiányukat észleljük, mely körülményt mi sem bizonyítja jobban, mint például az hogy e héten egy világos és öregszemű tételért ott a vidéki állomáson 55 forintot fizettek. Ellenben esztendősz luczernamag, valamint aprószemű utolsó termésű is nagyon el van hanyagolva és nehezen bírnak rajta tudni.

Bükkönyt e héten sokan kínáltak, de (p oly szívesen vették is és szép tételek adtak el; az ebbeli összforgalmat mintegy 1500 métermázsára becsüljük.

Takarmányrépamag a magkereskedőknél nagy kelendőségnek örvendett, vonatkozik pedig ez csakis az elismert megbízható féleségekre, mivelhogy a jelenleg helyel-közzel burjánzó meg nem bízható minőségek létjogát nem akarjuk megerősíteni az által, hogy még forgalmi árjegyzeteket is hozunk róluk.

Av itt rovatolt árak nyers vagyis tisztítatlan áruért 100 kilónként Budapesten értendőnek.

Lóhere, idej, minőség szerint	59—63 frt
Lóhere, tavalyi	57—58 "
Luczerna, idej	52—54 "
tavalyi	42—46 "
Biborhere	35 "
Fehérhere	75—80 "
Valtaczim	13 1/2—13 1/2 frt
Tavaszi bükköny	6 3/4—7 frt
Muharmag	6 3/4—7 "
Kendermag	12—12 1/2 "
Répamag, fajszerint	50—60 "
Lenmag	12—12 1/2 "

N.-Várad Febr. 11. Tiszta buza 7 frt 70 kr. Elegy buza 7 frt — kr. Rozs 6 frt 88 kr. Árpa 3 frt 52 kr. Zab 5 frt — kr. Törökbuza 3 frt 72 kr. hlként. Széna kötetlen 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 10 kr. mmként. Marhabus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. febr. 11-én. Tiszta buza 9 frt—kr.—9 frt 80 kr. Rozs 8 frt—8 frt 20 kr. Törökbuza 5 frt 30 kr.—5 frt 40 kr. Zab 5 frt 20 kr.—5 frt 40 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként. Marhabus 50 kr. kg.

(Árak krajczárokbau)

A piaci ezikkek	Mérték	Bassó	Csikszereka	Deés	Dicső Szent-Márton	Ervényváros	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	hl.	820	—	10 10	—	1050	—	850
Elegy buza	"	560	—	990	—	950	—	—
Rozs	"	600	—	890	—	550	—	500
Árpa	"	420	—	—	—	—	—	450
Zab	"	270	—	675	—	600	—	250
Törökbuza	"	440	—	626	—	600	—	500
Széna	q.	230	—	330	—	200	—	180
Alomszalma	"	90	—	160	—	100	—	50
Tűzifa	km.	260	—	225	—	250	—	225
Marhabus	kg.	48	—	48	—	48	—	40
Február		5	—	9	—	6	—	6

A piaci ezikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Bajod	Nagy-Szeben	Szegvár
Tiszta buza	hl.	—	800	910	825	800	800	800
Elegy buza	"	—	—	840	635	710	710	600
Rozs	"	—	580	—	590	610	620	570
Árpa	"	—	480	—	—	—	450	—
Zab	"	—	270	528	285	225	280	260
Törökbuza	"	—	500	457	385	390	430	390
Széna	q.	—	350	180	140	450	210	180
Alomszalma	"	—	100	100	90	240	150	130
Tűzifa	km.	—	250	300	245	225	525	240
Marhabus	kg.	—	44	48	48	48	55	48
Február		—	4	11	11	11	9	4

A piaci ezikkek	Mérték	Sepső-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székelly-Udvárhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	hl.	700	700	750	750	825	—	750
Elegy buza	"	720	650	600	650	675	—	500
Rozs	"	600	540	525	600	600	—	500
Árpa	"	400	380	375	400	—	—	—
Zab	"	280	240	250	250	250	—	250
Törökbuza	"	440	400	380	400	440	—	370
Széna	q.	400	200	230	180	300	—	300
Alomszalma	"	150	140	130	95	200	—	30
Tűzifa	km.	160	220	220	200	240	—	225
Marhabus	kg.	44	48	40	44	44	—	48
Február		8	8	11	6	9	—	6

HIRDETÉSEK.

OLTOTT RÓZSAFÁK.

Kertészetemben minden évben 16—20 ezer darab kitűnő fajú és nagyon erőteljes, ép példányu rózsafák kaphatók, nagyon olcsó árt. Ár- és névjegyzéket ingyen küldök.

VIRÁG-CSOKROK

és egyéb mindennemű virágmunkák a legújabb divat szerint kitűnő szakizléssel állítatnak össze

BELHIDUTCAI

VIRÁG-ÜZLETEMBEN.

Vidékre való szétküldések is mindig pontosan és biztosan történnek, éppen oly olcsó árban, mint helyben is elismerve 39 (1—3) van üzletem.

A kötészetéről külön árjegyzékkel szolgálok tisztelettel

Sürgöny cím:
Farkas kertész,
Kolozsvárt.

Farkas Antal
mű- és rózsakertész
Kolozsvárt.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilialétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szivesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

Mütrágyak.

(A magyar általános kénsv-, mütrágya- és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az Erdélyi Gazda részére)

A kereslet ezen cikkben a lefolyt héten meg lehetősélt volt és gazdáink, tekintettel a szuperfoszfátok rendkívül olcsó árára (mely egy év alatt majdnem 30%-al csökkent) szükségletüket az őszi időnyre már most fedezik. A mai árak a következők:

Csontliszt szuperfoszfát 16—18% vízben oldható foszforsavval, 1/2—1% légegytartalommal métermázsánként 5 frt 50—60 kr. Ugyanaz 17—19% v. o. foszforsavval, 1/2—1% légegytartalommal 5 frt 90 kr.—6 frt.

Ammoniak-szuperfoszfát 9—11% vízben oldható foszforsavtartalommal, 4—6 légegy-, ammónia- vagy salétrommal 6 frt 25 kr. (különösen cukorrépa alá kevesve).

Ásványi szuperfoszfát 15—17% vízben oldható foszforsavtartalommal 5 frt 20—55 kr.

Thomas-salak (foszfát liszt) 7—10% foszforsavval, 80% porfin-mással 3 frt 20—25 kr.; ugyanaz 18—20% foszforsavval 3 frt 40—45 kr.

Kén-savas-ammoniak, emelkedő ár irányzat mellett, 22—24% légegytartalommal 13 1/4—14 frt.

Kén-savas-káli, meglehetősen kereslettel szőlők és dohány alá 88—90% (K₂SO₄) tartalommal 11 frt 50 kr.; ugyanaz 94—96% (K₂SO₄) tartalommal 12 frt.

Chili Sal-trom. A Chile és az északamerikai Egyesült-Államok között felmerült differenciák békés megoldása és a beállt nyugati szél folyán — mely által több nagy hajórakomány érkezett Hamburgba — a hangulat nyugodtabb. Ár 15 1/2% légegytartalommal 13 frt 25—50 kr. Rézgálic 250 kilót tartalmazó hordókban kocsirakományként 23 frt, kisebb mennyiségben 25 frt.

Az árak egész kocsirakományok vételénél, göngy-súly tiszta súly helyett zsákokat beleértve, vasúti kocsiba rakva értendők.

Állatvásárok.

Budapest-kőbányai sertés vásár. Febr. 5. E héten az üzlet emelkedett árak mellett kellemesebb volt. *Heti átlagára:* magyar válogatott áru 320—380 kg. nehéz 47—47 1/2 kr. 28—300 kg. nehéz 46—47 kr. Öreg 300 kg. tuli 44—45 1/2 kr. vidéki sertés 43—45 kr. Szerb 42—45 kr. román kr. tiszta kgk. Páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedély szokásos. *Elcsélgárak:* Uj tengeri 590; árpa 680 Kőbányán átvéve.

Debreczen. Heti állatvásár febr. hó 9-én (Eredeti tudósítás). Szarvasmarha felhajtott 1300 drb.; eladatott 590 drb. Ló felhajtott 640 drb.; eladatott 250. Sertés felhajtott 3500 drb.; eladatott 2160 drb. Üzlet: élénk.

Kolozsvár. Heti állatvásár február 11. 12-én. Szarvasmarha felhajtott m. e. 240 drb.; eladatott 127 drb. Ló felhajtott m. e. 8 drb. eladatott 2 drb. Juh felhajtott m. e. — drb., eladatott — drb. Sertés felhajtott m. e. 400 drb.; eladatott 216 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

Építés vállalati üzlet.

Alapított 1840-ben Kolozsvárt.

Alant írott, mint az üzlet jelenlegi tulajdonosa, 15 évi működésem alatt, a n. é. építető közönségnek irányomban tapasztalt bizalmát alázatosan megköszönni el nem mulaszthatom.

Ezuttal van szerencsém úgy a kolozsvári, mint a vidéki n. é. építető közönség becses bizalmát továbbra is kikérni, s tudomására juttatni, hogy e vállalat Vizi és magas építmények Tervrajzainak és Költségleírásainak pontos elkészítését, a mai előre haladott igényeknek megfelelő izléssel, mérsékelt díjért.

Elvállalok saját vagy mások tervei szerint építkezések elkészítését, kifogástalan, jó minőségű anyagokból, mérsékelt ár mellett.

Vállalataimhoz a famunkákat természetesen kiszáritott 2—3 éves száraz anyagokból, kizárólag gőzerővel és gépekkel berendezett saját gyáramban készíttetem. — Nagy mennyiségű szárazfa-készletemről a n. é. építető közönség bármikor személyesen meggyőződhetik. 35 (2—3)

Raktáron tartok folytonosan nagy mennyiségű, többszörösen arany és ezüst érdemmel kitüntetett amerikai kitűnő száraz Dunkel-féle tölgyfa Parquetet, különböző méretű darabokban. Megrendelésre egy szoba 2—3 nap alatt elkészül.

Alázatos kész szolgálja: CZAKÓ LAJOS. építő mester. Iroda és telephely: k. monostorutca 55. sz. (saját ház)

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 27 (6—x)

Könyvnyomdáját, Lithographiáját

melyben a legjelesebb erők s a legújabb gépek vannak alkalmazva, s mely a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Biztos tájékoztatást

az erdélyi és szilágymegyei országos (által-, kirahó- és heti-) vásárok iránt

egyedül

az erdélyi gazdasági egyesület által 1892-re kiadott

GAZDASÁGI ÉS VÁSÁRI ZSEBNAPTÁR

nyujt.

Az e célból a megyék és sz. kir. városok hatóságaitól bekért pontos adatokból — gazdasági és közhasznú résszel kiegészítve s naptári résszel ellátva — szerkesztette

Szenterzsébeti Szakáts Péter

az erd. gazd. egyesület titkára s az „Erdélyi Gazda” szerkesztője.

Tartalma. a naptári részen kívül, 7 nyomtatott ivre terjed s a mellett, jegyzetek tételére el van látva tiszta lapokkal.

Ára füzve 40 kr., csinos vászonkötésben 60 kr. — Csupán előállítási ár. (Az erd. gazd. egyesület tagjainak 25%-kal olcsóbban adatik.)

Megrendelés az árösszeg beküldésével, az erdélyi gazd. egyesület pénztárhoz, — „Kisegítő takarékpénztár” — Kolozsvár intézendő, melylyel szemben a naptár bérmentve küldetik meg. 40. (1—x)

Gazdasági-, konyhakerti- és virág-**MAGVAK**

legjobb bevásárlási forrása

HALDEK IGNÁCZ

magkereskedése

Károly-körut 9. sz. BUDAPEST Károly-körut 9. sz.

mert

1. ezen magkereskedés a m. kir. állami magvizsgáló állomással kötött szerződés értelmében köteles valamennyi magvait a nevezett állomás által megvizsgáltatni és csak a jónak talált magvakat van jogosítva áruba bocsátani; megbízhatósága tehát kétségtelen.

2. Az utóbbi időben a magkereskedések egymással mintegy versenyre keltek, az árjegyzékek minél diszesebb kiállításában, melyeknek roppant költségeit természetesen a fogyasztó közönség fizeti meg. Haldek magkereskedése azonban ezen versenyből magát kizárta, csak egyszerű árjegyzékeket bocsát ki és ezeket is csak kívánatra küldi el, mi által tetemes összeget takarít meg, mely megtakarítást az árak leszállítására használja föl úgy, hogy dacára a legkitűnőbb minőségnek, nála a

gazdasági magvak 5—10%-kal,

konyhakerti és virágmagvak 10—20%-kal olcsóbban kaphatók, mint bármely más magkereskedésben. 30. (4—x)

Somogy-Gyékényes, 1891. június 12.

Tele. Haldek Ignác magkereskedő urnak.

Budapest.

... örömmel tudatom Önnek, hogy az ez évben Öntől vett gazdasági magvakkal tökéletesen meg vagyok elégedve, és ha ezután is így kielégít, mindig biztos vevői közé számíthat. Tisztelettel Unger Manó.

Kaposvár, 1891. június 12.

Tekintetes Haldek Ignác magkereskedő urnak

Budapest.

Becsés levelére van szerencsém válaszolni, hogy a mag, melyet küldött, igen jó. — Fogadja lelkiismeretes és pontos kiszolgálásáért elismerésemet. Kiváló tisztelettel Krausz József, földbérli.

Eladó ház.

Egy új emeletes ház

KOLOZSVÁRTT

Külmonostor-utca 37^a szám.

12 évi adómentességgel,

a legnagyobb kényelemmel
berendezve,

11 lakszoba, 2 előszoba, 2
fürdőszoba (fürdő berendezés-
sel), 2 konyha és 2 éléskamara;
az egész épület alatt pincze, fő-
és mellék-lépcsőkkel, istállók és
szekér színek; egy emeleten, mint
földszinten teljes vízvezeték; Szamosra
rugó kert.

3; (2-3) tel stb.

szabad kézből eladó.

Ertekezheti: a tulajdonossal.

Az összes 1891-ki kiállításokon u. m. Nagy-Szombat, Komárom, Temesvár, Záhgráb és Váczott legelső és legmagasabb kitüntetés: „nagy díszokmány.”

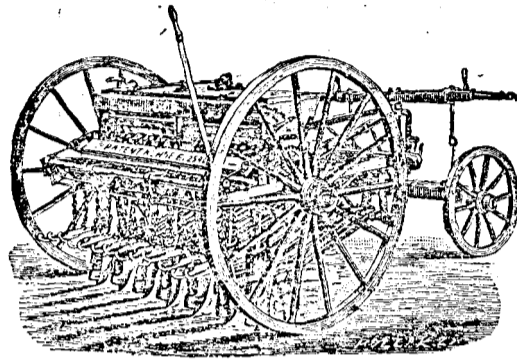
KÜHNE E.

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONYBAN

(alakult 1856. évben).

Főraktár: Budapest, Váci-körút 21. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek az általán kedvelt népszerű és több mint 12,000 példányban elterjedt kitűnő

43 1-26)

„Hungaria-Drill“ sorvetőgépeit.

Új! „Balance-Hungaria-Drill.”

(Wabrosch szabadalma.)

Legjobb sorvető hegyes vidékre!

Könnyű és olcsó réparvetőgépek.

Laacke-féle rét- és szántóboronák.

Egy- és kétvasu ekék.

Rosták, konkolyozók, kapálók, töltőgetők és minden más gazdasági eszközök készletben.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniak, káli, chilisalétrom, szarv- és csontlisztek szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitűnőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. 23 (7-52) számát.)

Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest, VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Márton,
elnök.

A Kolozsvári Takarékpénztár-Részvény-Társulat bank- és váltó-üzlete

Kolozsvárt a

főtéren levő üzletében

a bankszakmába vágó következő főbb üzletágakat folytatja:
Vesz és elad állam- és más értékpapirokat, zálogleveleket, arany-, ezüst- és papír-pénzjegyeket;
közvetít a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett mindennemű értékeket idegen számlára;
előlegez értékekre és tőzsdén jegyzett papirokra (kézi zálogra, Lombard-üzlet);
leszámítol sorsjegynyerményeket, kisorsolt zálogleveleket és más értékeket;
bevált lejárt szelvényeket és beszerzi az értékpapírok új szelvényeit; teljesít fizetéseket a bel- és külföldi piacokon;
fogantóstit behajtási megbízásokat.

Keresettebb értékek készletben tartatnak. A magyar földhitelintézet és a nagyszabású általános takarékpénztár kisorsolt záloglevelei és záloglevél-kamat-szelvényei minden levonás nélkül fizettetnek ki.

18 (14-15)

SZÁVOSZT ALPHONS

MAGKERESKEDÉSÉBEN

Budapest, V. ker. Arany-János-utca 11. szám

szerezhetők be a

LEGJOBB MAGOK

valódi elnevezés és csiraképes minőségben.

Arankamentes luczerna és lóhere. az áll magvizsgáló állomás ólomzása alatt Gazdasági-, vetőmag-, takarmánymagvak, konyhakerti és virágmagvak.

33 (2-3)

magvak.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Légen szárított természetes istállótrágya

Neumann-Testvérek

aradi czég szeszgyári hízaló istálóból 50%-nál több szerves anyaggal.

Ára: az aradi vasutállomásra szállítva 100 m/m.-ként zúzott állapotban 200 frt.

Kizárólagos képviselő: Magyar, Horvátország- és Szlavonia részére:

Szávoszt Alphonsnál

Budapest, V. Arany-János-utca 11. sz.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltenek, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik.

Kisebb összeg postabélyegeken is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vastag betűvel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Monostori gazdasági tanintézetet jelesen végzett, érettségit tett 28 éves, nős gazdasz, gazdatiszti állást keres Több évi, nagyobb gazdaságban töltött szolgálatáról, elismerő, kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik.

28 (4-4)

Címe a kiadóhivatalban megtehető

Pécs, N.-Kőrös, Berlin nagy arany érme.

Lóhermag, rendkívül nagyszemű, bármely kis mennyiségben is állami ólomzár alatt 100 kiló 68 frt; 5 kilós postacsomag 3 1/2 frt. 5 frt.

Mák, francia zárttoku, kék zsákostól számitvák és utánvétetnek 100 kiló 40 frt; 5 kilós postacsomag 2 frt.

Fehér mustármag rendkívül gyors növésű tápdus takarmány, főleg tehéneknek. 100 kilo 20 frt.

Canada-zab, 100 kiló 8 frt. Burgonya, Richter-féle Impetator, óriás és bőtermő e miatt fogad gróf Teleki Arréd uradalmi Francziaországban felkapva, da-intézősege Drassón, Alsófehérmegye u. p. Szerdahely. 32 (3-x)

Nonplus ultra csemegesajt 1/4 kilós diszesen csomagolt darabokban, Netto 4 kilós postacsomag 4 frt; 3 csomag 9 frt.

Groyi kövér sajt 4 1/2 kilós ráló és egy nagy városnak kirán

Groyi kövér sajt 4 1/2 kilós ráló és egy nagy városnak kirán

Fürdő-bérlés.

Kics kis erdélyi fürdő, intelligens fővárosi vendégeknek nyitva.

Mig duló helyén, vendéglő, 40 lakószoba, fürdő-helyiségek és nagyobb gazdaság, minden felszerelve és berendezve, egyenkint vagy együtt véve olcsó áron bérlésre adó.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal.

NAGY TESTVÉREK

márvány

és

andesit

SIRKŐGYÁRA

Kolozsvárt a Torda-utcában.

Ajánlja dus siremlékkő-telepét, Gránit, Syenit, fekete, fehér, piros és szürke márványból, ugyszintén a legtartósabb minőségű (bácstoroki) mészkövet, öntött vas keresteket, stb.

Árjegyzékek és rajzok kívánatra megküldetnek, levélre azonnal válaszoltatik.

Viszont elárusítók figyelmébe ajánljuk, hogy általunk készített sirkövek nálunk jutányosabb árban beszerezhetők, mint bármely más gyárból. A házaló ügynökök mellőzésével, kérjük egész bizalommal hozzánk fordulni, mert ez által tetemes megtakarítás érhető el (az illető ügynök 1/10, uti költség, szállítási különbözet stb) Cégünknek főfeltétele, a hibátlan anyag és jutányos ár. Készítünk és elvállalunk sirtolt-lapokat, emléktáblákat és épületekhez tartozó kőfaragó munkákat, lépcsőfeljárásokat a fent elősorolt minőségű kövekből és trachitból stb.

38 (1-3)

Tisztelettel

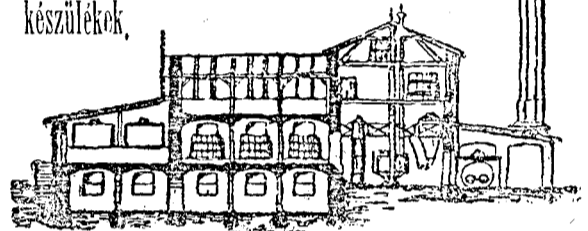
NAGY TESTVÉREK.

SZESZGYÁRAK

teljes berendezését és átalakítását (Reconstructio) az ehhez szükséges gépek, eszközök és felszerelések, füllesztők,

Legujabb szerkezetű czefrézó- és hűtő-készülékek,

Folytonosan működő lepároló és szeszfinomító készülékek,

tartányok, szivattyúk,

valamint egyéb berendezési tárgyak leggyorsabb szállítását és szakbavágó munkálatok és javítások kivételét, a legolcsóbb árak mellett 41 (1-3) elvállalja

REICHEL és HEISZLER

gép-, réz- és ércműgyára

Budapest, IX., Soroksári-utca 38-40. szám.

Különleges gépek és eszközök az összes chemiai ipar számára.

Nagy raktár rézlemezekből, rézcsövekből és egyéb rézárakból, csőkarimákból, gép- és kazánrészekből stb. stb. — Gyárunkban állandóan készletben tartunk egy szeszgyár teljes berendezéséhez szükséges összes gépeket és készülékeket, melyek bármikor megtekinthetők.

Képes árjegyzékek és költségvetés k ingyen és bérmentre.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

részvénytársaság Kolozsvárt.

Alaptőke 400,000 frt.

Igazgatóság: Gr. Bethlen Gábor elnök, Br. Bánffy Dezső alelnök, Péterffy Zsigmond alelnök, Gr. Wass Béla, Lukács László orsz. képviselő, Horváth Gyula, Dr. Kiss Mór, Deák Albert, Merza Lajos, Dalmai Géza, Dr. Weisz Miksa. Felügyelő-bizottság: Gr. Kornis Victor elnök, Szász Domokos, Gr. Bethlen Bálint, Somhory Lajos, Politzer Sigmund.

Földbirtokra és megyei székhelyen fekvő házakra, jelzálog törlesztési kölcsönt nyújt előnyös feltételek mellett. Főczél az erdélyi hitelviszonyok lehető legmesszebb menő racionális kielégítése s a viszonyok pontos ismerete alapján a kölcsönök gyors lebonyolítása az általában divó nehézségek mellőzésével.

Elfogad takarékbetéteket 5% kamatozásra.

Kibocsát 5%-os zálogleveleket, melyek óvadékképesek s mint ilyenek minden állami szállításnál s katonai házasságoknál, valamint árvapénzek elhelyezésére kiválóan alkalmasak. Biztonságuknál fogva s a magas kamatlábot tekintve legelőnyösebb tőkeelhelyezés.

Bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Belszén-utca 3. sz. I. em. D. e. 9-1/2-ig.

3 (4-10)